

Ανάλυση Μετοχής Αρχαία Ελληνικά

Γενικές οδηγίες

- Κατά την τροπή μιας μετοχής των αρχαίων ελληνικών στην αντίστοιχή της δευτερεύουσα πρόταση, πρέπει να έχουμε υπόψη τούς παρακάτω βασικούς κανόνες:
 1. **Διαπιστώνεται το είδος της μετοχής** (επιθετική, κατηγορηματική, επιρρηματική). Από την αναγνώριση αυτή, θα εξαρτηθεί ο υποτακτικός σύνδεσμος (ή η αναφορική αντωνυμία) που θα χρησιμοποιηθεί και η έγκλιση, σύμφωνα με τον τρόπο εκφοράς των δευτερευουσών προτάσεων.
 2. **Το υποκείμενο της μετοχής** υποδεικνύει το γραμματικό **πρόσωπο** και τον **αριθμό** του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης. Φυσικά, όταν η μετοχή μετασχηματίζεται σε πρόταση, **το υποκείμενο τίθεται πάντοτε σε ονομαστική**.
 3. Από το χρόνο που εξαρτάται η μετοχή (**αρκτικό ή ιστορικό**) επηρεάζεται η μετατροπή της **οριστικής ή υποτακτικής** έγκλισης, σε **ευκτική του πλαγίου λόγου**.
 4. Η μετοχή **ενεστώτα** και **παρακειμένου** από **ιστορικό χρόνο** ισοδυναμεί με **παρατατικό ή υπερσυντέλικο** αντίστοιχα.
 5. Αν η μετοχή αναλυθεί σε δευτερεύουσα πρόταση με **υποτακτική ή ευκτική**, διατηρεί το χρόνο της.
 6. Οι μετοχές **μέλλοντα** και **αορίστου** διατηρούν το **χρόνο** τους σε οποιαδήποτε έγκλιση και αν αναλυθούν.
 7. Οι **υποθετικές, χρονικοϋποθετικές, αναφορικοϋποθετικές** και οι **εναντιωματικές** μετοχές αναλύονται στις αντίστοιχες προτάσεις με **βάση την απόδοση και το νόημα**.
 8. Αν αναλύσουμε μια **τελική** μετοχή, τότε θα πρέπει να αλλάξει ο χρόνος της μετοχής και να χρησιμοποιηθεί **η υποτακτική ή η ευκτική αορίστου**.
 9. Η **κατηγορηματική** μετοχή μπορεί να αναλυθεί σε ειδική πρόταση με **οριστική ή δυνητική** έγκλιση (**αν συνοδεύεται από το δυνητικό ἄν**), όταν είναι πλάγιος λόγος κρίσης, όταν δηλαδή **εξαρτάται από ρήματα γνωστικά, αισθητικά, δείξης, αγγελίας**.
 10. Η **τροπική μετοχή** δεν αναλύεται, καθώς δεν υπάρχει αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

Επιθετική – αναφορική μετοχή

Η **άναρθρη επιθετική μετοχή** αναλύεται με αναφορική αντωνυμία ονομαστικής πτώσης ενικού ή πληθυντικού αριθμού και στο ανάλογο γένος του προσδιοριζόμενου όρου της μετοχής. Άρα, χρησιμοποιούμε τις αναφορικές αντωνυμίες: ὅς, ὅσος και μετατρέπουμε τη μετοχή σε ρήμα, στον ίδιο χρόνο, σε οριστική (συνήθως).

- Δύναμαι συνείναι ἀνθρώποις **δυναμένοις** ἀναλίσκειν. || Μπορώ να συναναστρέφομαι με ανθρώπους που μπορούν να ξοδεύουν. **Ανάλυση μετοχής:** οἱ δύνανται ἀναλίσκειν.
- Ἀνὴρ ιδιώτης ἐν πόλει **δημοκρατουμένη** νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει. || Πολίτης που ζει σε πόλη με δημοκρατικό πολίτευμα ασκεί την εξουσία με βάση τον νόμο και την ψήφο του. **Ανάλυση μετοχής:** ἐν πόλει ἡ δημοκρατεῖται.

Η **ἐναρθρη μετοχή**, όταν είναι **προσδιοριστική**, αναλύεται με **δεικτική αντωνυμία**, που συμφωνεί με τη μετοχή κατά γένος, αριθμό και πτώση και **αναφορική πρόταση** που πλέον είναι **προσδιοριστική της δεικτικής αντωνυμίας**. Άρα: οὗτος, ἐκεῖνος + **αναφορική πρόταση με οριστική (συνήθως) και στον ίδιο χρόνο της μετοχής**.

- Φρόνιμοί εἰσι **οἱ εἰδότες** τὰ ἄριστα. || Συνετοί είναι αυτοί που γνωρίζουν τις καλύτερες πράξεις. **Ανάλυση μετοχής:** οὗτοι οἱ ἴσασι τὰ ἄριστα.

Όταν η ἐναρθρη μετοχή περιέχει συγχρόνως και κάποια **επιρρηματική σημασία (αιτία, σκοπό, αποτέλεσμα, υπόθεση)**, αναλύεται σε αντίστοιχη **αναφορική επιρρηματική πρόταση**.

- Ὁ μὴ **δαρεῖς** παῖς οὐ παιδεύεται || Το παιδί που δεν έχει δαρθεῖ, δε διαπαιδαγωγείται. **Ανάλυση μετοχής:** ὅς ἂν μὴ δαρῇ ἢ ὁ παῖς ἐκεῖνος ὅς ἂν μὴ δαρῇ (αναφορική υποθετική πρόταση).

Παραδείγματα

- Ἄπαντες **οἱ παριόντες** εἰώθασιν ταῦτα φάσκειν μέγιστα εἶναι. || Όλοι οι ομιλητές συνηθίζουν να αναφέρουν ότι αυτά είναι τα πιο σπουδαία. **Ανάλυση μετοχής:** ἅπαντες ἐκεῖνοι οἱ παρίασι.
- Οἶμαι δεῖν διδόναι παρρησίαν ἐκάστῳ **τῶν συμβουλευόντων**. || Νομίζω ότι πρέπει να παρέχετε ελευθερία λόγου στον καθένα από αυτούς που συμβουλεύουν. **Ανάλυση μετοχής:** ἐκάστῳ **τούτων** οἱ συμβουλεύουσι.
- Ὡστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, **τοὺς ἀπολωλότας** πενθοῦντες. || Επομένως, εκείνη τη νύχτα κανείς δεν κοιμήθηκε, καθώς πενθοῦσαν αυτούς που είχαν σκοτωθεί. **Ανάλυση μετοχής:** **τούτους** οἱ ἀπολώλασι.
- Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφασαν πόλιν ἐλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν **εἰργασμένην**. || Οι Λακεδαιμόνιοι είπαν ότι δε θα υποδουλώσουν ελληνική πόλη η οποία είχε προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες. **Ανάλυση μετοχής:** πόλιν ἐλληνίδα ἡ εἰργασται.
- Ξύν τοῖς θεοῖς ἐπίωμεν ἐπὶ **τοὺς ἀδικοῦντας**. || Με τη βοήθεια των θεών, ας αναλάβουμε αγώνα εναντίον αυτών που αδικούν. **Ανάλυση μετοχής:** ἐπὶ **τούτους** οἱ ἀδικοῦσιν.

- Φοβοῦ τοὺς θεοὺς **τοὺς** ἀεὶ ὄντας καὶ πάντα ἐφορῶντας. || Να φοβάσαι τους θεούς που είναι αιώνιοι και παρατηρούν τα πάντα. **Ανάλυση μετοχής:** τοὺς θεοὺς οἱ εἰσὶ ἀεὶ καὶ πάντα ἐφορῶσι.
- Ὁ μὴ ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου || Αυτός που δεν αδικεί δεν έχει ανάγκη κανέναν νόμο. **Ανάλυση μετοχής:** ὅστις μὴ ἀδικεῖ ἢ οὗτος ὃς μὴ ἀδικεῖ.

Κατηγορηματική μετοχή

Η κατηγορηματική μετοχή αναλύεται σε ειδική πρόταση, μόνο όταν εξαρτάται από ρήματα από τα οποία μπορεί να εξαρτηθεί και ειδική πρόταση. Άρα, απαιτούνται ρήματα που σημαίνουν **α) αἴσθησις, γνώσις, μνήμη, μάθησις και β) δείξις, δήλωσις, ἀγγελία και ἔλεγχος**.

Η κατηγορηματική μετοχή που αναλύεται σε ειδική πρόταση εκφέρεται με **οριστική** ἔγκλιση ὕστερα **ἀπὸ ἀρκτικό χρόνο** και **ευκτική του πлагίου λόγου**, ὕστερα **ἀπὸ ιστορικό χρόνο**.

Παραδείγματα

- Οὐδένα οἶδα **μισοῦντα** τοὺς ἐπαινοῦντας. || Δεν γνωρίζω κανέναν να μισεί αυτούς που επαινούν. **Ανάλυση μετοχής:** οἶδα ὅτι οὐδεὶς **μισεῖ** τοὺς ἐπαινοῦντας.
- Ἦκουεν αὐτὸν ἐν Κιλικίᾳ ὄντα. || Μάθαινε ὅτι αὐτὸς βρισκόταν στην Κιλικία. **Ανάλυση μετοχής:** Ἦκουεν ὅτι ἐν Κιλικίᾳ **εἶη**.
- Ἀπέδειξα τοῦτον **ψευδομαρτυροῦντα**. || Ἀπέδειξα ὅτι αὐτὸς ψευδομαρτυρεῖ. **Ανάλυση μετοχής:** ὅτι οὗτος **ψευδομαρτυροῖ**.
- Πράσσοντες ταῦτα κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας || Ενώ ἔκαναν αὐτά (τις διαπραγματεύσεις αὐτές), ἀντιλήφθηκαν ὅτι οἱ Θηβαῖοι δεν ἦταν πολλοί. **Ανάλυση μετοχής:** ὅτι οἱ Θηβαῖοι οὐ πολλοὶ **εἶεν**.

Ανάλυση επιρρηματική μετοχής

Χρονική μετοχή

Ὅταν η χρονική μετοχή εκφράζει το **σύγχρονο** (συνήθως σε χρόνο ενεστώτα) αναλύεται σε: ὅτε, ὁπότε, ἐν ᾧ (χρόνῳ), καθ' ὃν χρόνον, ἡνίκα, ὁπηνίκα + **οριστική** και στο χρόνο της μετοχής:

- Ἦναγκάζοντο **φεύγοντες** ἅμα μάχεσθαι. || Ἀναγκάζονταν να υποχωροῦν και ταυτόχρονα να πολεμοῦν. **Ανάλυση μετοχής:** ἐν' ᾧ ἔφευγον ἢ ὅτε ἔφευγον.
- Λακεδαιμόνιοι εὐθὺς νέοι **όντες** τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται. || Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τῆς νεαρῆς ἡλικίας οδηγοῦνται στην ἀπόκτηση τῆς ἀνδρείας. **Ανάλυση μετοχής:** ὅτε εἰσὶ **νέοι**.

Ὅταν η μετοχή εκφράζει το **προτερόχρονο**, ὁπότε ἀναφέρεται σε συντελεσμένο γεγονός του παρελθόντος, αναλύεται σε: **ἐπεὶ, ἐπειδὴ + οριστική** και στον ἴδιο χρόνο της μετοχής (αορίστου συνήθως).

- Κῦρος **συλλέξας** στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον || Ο Κῦρος, ἀφού συγκέντρωσε στράτευμα πολιορκοῦσε τὴ Μίλητον. **Ανάλυση μετοχής:** ἐπεὶ **συνέλεξε** στράτευμα.

Αρχαία Ελληνικά Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρ. Σπουδών

Η χρονική βαθμίδα του υστερόχρονου κανονικά δε δηλώνεται με μετοχή, αλλά με χρονική πρόταση που εισάγεται συνήθως με ἔστε, ἔως, ἄρχι, μέχρι, πρὶν + οριστική.

Όταν η μετοχή εκφράζει **αόριστη επανάληψη στο παρελθόν** αναλύεται: **ότε, ὁπότε, ὁσάκις, ὅποσάκις + ευκτική επαναληπτική και στον ίδιο χρόνο της μετοχής.**

- Ταῦτα **λογιζόμενος**, ἐνίστε τάς σπονδὰς μᾶλλον ἐφοβούμεν ἢ νῦν τὸν πόλεμον || Αυτά αναλογιζόμενοι πότε πότε και φοβόμουν περισσότερο την ειρήνη που είχαμε κάνει με σπονδές, παρά τον τωρινό πόλεμο. **Ανάλυση μετοχής: ὁπότε λογιζοίμην** ταῦτα.

Όταν η μετοχή είναι **χρονικοῦποθετική** και εκφράζει πράξη προσδοκώμενη ή πράξη που επαναλαμβάνεται αόριστα στο παρόν και το μέλλον, αναλύεται σε: **ὅταν, ὁπότεν, ἐπειδάν + υποτακτική και στον ίδιο χρόνο της μετοχής.**

- Ἀκούσαντες πρῶτον, ἔπειτα κρίνατε. || Αφού ακούσετε πρώτα, έπειτα αποφασίστε. **Ανάλυση μετοχής: ὅταν ἀκούσητε** πρῶτον, ἔπειτα κρίνατε. (απόδοση προστακτική, λανθάνων υποθετικός λόγος που δηλώνει το προσδοκώμενο).
- Στρατοπεδεύόμενοι τάφρον περιβάλλονται. || Κάθε φορά που στρατοπεδεύουν περιβάλλονται με τάφρο. **Ανάλυση μετοχής: ὁπότεν στρατοπεδεύονται.** (απόδοση οριστική ενεστώτα, λανθάνων υποθετικός λόγος που δηλώνει την αόριστη επανάληψη στο παρόν – μέλλον).

Παραδείγματα

- Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποιοῦν. || Οι Αθηναῖοι έχοντας ως ορμητήριο τη Σάμο λεηλατούσαν τη γη του βασιλιά. **Ανάλυση μετοχής: Ἀθηναῖοι ἐν' ᾧ ὀρμῶντο.**
- Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος. || Αφού έκαναν επίθεση στην πόλη την κυρίεψαν με έφοδο. **Ανάλυση μετοχής: ἐπεὶ προσέβαλον.**
- Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον. || Ενώ λοιπόν γευματίζουν εκεί, έμαθαν τα νέα για τη Λάμψακο. **Ανάλυση μετοχής: ἐν' ᾧ (οὔτοι) ἡριστοποιοῦντο.**
- Ἐκεῖθεν εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς. || Από εκεί, αφού προμηθεύτηκαν τρόφιμα, έπλευσαν προς τους Αιγὸς ποταμούς. **Ανάλυση μετοχής: ἐπεὶ ἐπεσιτίσαντο.**
- Πράσσοντες ταῦτα κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας. || Ενώ έκαναν αυτά (τις διαπραγματεύσεις αυτές), αντιλήφθηκαν ότι οι Θηβαῖοι δεν ήταν πολλοί. **Ανάλυση μετοχής: ἐν ᾧ ἔπρασσον** ταῦτα.

Αιτιολογική μετοχή

Όταν η αιτιολογική μετοχή εκφράζει **πραγματική αιτιολογία**, αναλύεται σε: **ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτι, διότι + οριστική**, ανεξάρτητα από το χρόνο της εξάρτησης.

- Ταῦτα εἶπον, ἡγούμενος σὲ ἁμαρτάνειν. || Εἶπα αυτά, επειδὴ θεώρησα πως εσύ σφάλλεις. **Ανάλυση μετοχής: ἐπεὶ ἡγούμεν**.

- **Ἄτε** ἐξαίφνης **ἐπιπεσόντες** πολλὰ ἀνδράποδα ἔλαβον. || Επειδή επιτέθηκαν αιφνιδιαστικά συνέλαβαν πολλούς αιχμαλώτους. **Ανάλυση μετοχής: ἐπειδὴ ἐπέπεσον.**

Όταν όμως η αιτιολογική μετοχή εκφράζει **υποκειμενική αιτιολογία** αναλύεται σε: **ὥς + οριστική και σπάνια ευκτική του πλαγίου λόγου, μετά από ιστορικό χρόνο.**

- Οἱ Κορίνθιοι τρόπαιον ἔστησαν **ὥς νενικηκότες**. || Οι Κορίνθιοι ἔστησαν τρόπαιο νίκης, επειδή, κατά τη γνώμη τους είχαν νικήσει. **Ανάλυση μετοχής: ὥς ἐνενίκησαν ή ὥς νενικηκότες εἶεν.**

Παραδείγματα

- Ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγροὺς **οἷα** ἀπροσδοκήτου τοῦ κακοῦ **γενομένου**. || Υπήρχαν επίσης ἄνθρωποι στους αγρούς, καθώς το κακό συνέβη ἀπροσδόκητα. **Ανάλυση μετοχής: ἐπεὶ ἀπροσδόκητον τὸ κακὸν ἐγένετο.**
- Οἷμαι δεῖν περὶ τηλικούτων **βουλευομένους** διδόναι παρρησίαν ἐκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. || Νομίζω ὅτι πρέπει, καθώς αποφασίζετε για τόσο σπουδαίες υποθέσεις, να δίνετε ελευθερία λόγου στον κάθε έναν από αυτούς που συμβουλεύουν. **Ανάλυση μετοχής: ἐπεὶ βουλευέσθε.**
- Ὅχλος πολὺς περιεχεῖτο **φοβούμενοι** μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν. || Τους περικύκλωσε πολὺς λαός, επειδή φοβούνταν μήπως επέστρεψαν ἀπρακτοί. **Ανάλυση μετοχής: ἐπεὶ ἐφοβοῦντο.**
- Κατηγοροῦσί τινες ἡμῶν ὥς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων. || Μας κατηγοροῦν κάποιοι ὅτι τάχα δε σκεφτόμαστε σωστά. **Ανάλυση μετοχής: ὥς οὐκ ὀρθῶς βουλευόμεθα.**
- Ὅρῳν ὑμᾶς πεφοβημένους διὰ τοῦτο συνεκάλεσα: || Επειδὴ βλέπω ὅτι ἔχετε φοβηθεῖ, για αυτό σας συγκέντρωσα. **Ανάλυση μετοχής: ἐπειδὴ ἐώρων ὑμᾶς.**

Τελική μετοχή

Η τελική μετοχή βρίσκεται κανονικά σε **χρόνο μέλλοντα** και εξαρτάται συνήθως από ρήμα κίνησης. Αναλύεται σε: **ἵνα + υποτακτική αορίστου, ύστερα από αρκτικό χρόνο.**

- Τούτους ἐκπέμπομεν ὥς σοφωτέρους **ἐσομένους**. || Τους στέλνουμε, για να γίνουν σοφότεροι. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα γένωνται** σοφότεροι.

Ἴνα + ευκτική αορίστου (του πλαγίου λόγου), ύστερα από ιστορικό χρόνο. Μπορεί όμως και τότε να διατηρηθεῖ η υποτακτική προς δήλωση αντικειμενικής παράστασης.

- Οἱ Μακεδόνες ἵππεῖς ἀντιπαρετάξαντο **ὥς κωλύσοντες**. || Το μακεδονικό ἱππικό παρατάχθηκε ἀπέναντι, για να τους εμποδίσει. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα κωλύσειαν ή κωλύσωσι.**

Παραδείγματα

- Οὐκ ἐς λόγους ἐλήλυθα ἀλλὰ σὲ **κτενῶν**. || Δεν ἔχω ἐλθεῖ για να συνομιλήσω, ἀλλὰ για να σε σκοτώσω. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα σὲ κτείνω.**
- Ἔπλεον **πολεμήσοντες**: || Ἐπλεαν, για να πολεμήσουν. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα πολεμήσωσι / πολεμήσαιεν.**
- Ἡ δὲ πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπέπλευσε **ἀπαγγελοῦσα** τὰ γεγονότα. Η πάραλος ἐπλευσε στην Αθήνα, για να αναγγεῖλει τα γεγονότα. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα ἀπαγγεῖλαι τὰ γεγονότα.**
- Προέπεμψαν κήρυκα πρότερον πόλεμον **προεροῦντα** Κερκυραίοις: || Ἔστειλαν πρώτα κήρυκα, για να ανακοινώσῃ στους Κερκυραίους ὅτι τους κηρύσσουν πόλεμο. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα πόλεμον προείποι Κερκυραίοις.**
- Λέγουσιν ὅτι ἔρχονται ἐπὶ τοῦτο, γράμματα **μαθησόμενοι**. || Ἰσχυρίζονται ὅτι ἔρχονται με αὐτόν τον σκοπό, δηλαδή, για να μάθουν γράμματα. **Ανάλυση μετοχής: ἵνα γράμματα μαθήσωσι.**

Υποθετική μετοχή

Η υποθετική μετοχή αποτελεί συμπυκνωμένη μορφή υποθετικής πρότασης (**λανθάνουσα υπόθεση**) και μαζί με την απόδοση εκφράζει ὅλα τα εἶδη του υποθετικού λόγου. Κριτήριο πάντοτε για την ἀνάλυση της υποθετικής μετοχής, στην ἐπιλογή συνδέσμου και ἐγκλίσης, εἶναι η ἀπόδοση του υποθετικού λόγου (οριστική μέλλοντα, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική, προστακτική κ.α.). Ἀπὸ την ἀπόδοση του υποθετικού λόγου εξαρτάται και ο σύνδεσμος εἰσαγωγῆς της υποθετικής πρότασης (**εἰ, ἐάν**), ἀλλὰ και η ἐγκλίση που θα ἐπιλέξουμε (οριστική, υποτακτική, ευκτική). Τα συμφραζόμενα και γενικότερα το νόημα της περιόδου ἐπηρεάζουν την τροπὴ της υποθετικής μετοχής σε υποθετικὴ πρόταση.

Παραδείγματα

- Ἔχοντες τὰ ὅπλα ἰσχυρότεροι φίλοι ὑμῖν ἐσμεν. || Εἴαν ἔχουμε ὅπλα, θα εἴμαστε ἰσχυρότεροι φίλοι για εσάς. **Ανάλυση μετοχής: εἰ ἔχομεν (το πραγματικό)**
- Ταῦτα τότε **ἐπιτηδεύσας** ὑγιῆς νῦν ἂν ἐγένετο. || Εἴαν στο παρελθόν ἔκανε αὐτά, τώρα θα ἦταν υγιῆς. **Ανάλυση μετοχής: εἰ ἐπιτήδευσε (το μη πραγματικό)**
- Δίκαια **δράσας**, συμμάχους τοὺς θεοὺς ἔξεις. || Εἴαν δράσεις δίκαια, θα ἔχεις συμμάχους τους θεοὺς. **Ανάλυση μετοχής: ἐάν δράσης (το προσδοκώμενο)**
- Οἱ κολακεύοντες καὶ οἱ ἐξαπατῶντες **πιστευθέντες** τοὺς πιστεύσαντας ἀδικοῦσιν. || Οἱ κόλακες και οἱ ἀπατεῶνες αν γίνουν πιστευτοὶ ἀδικοῦν ὅσους τους πίστεψαν. **Ανάλυση μετοχής: ἐάν οἱ κολακεύοντες και οἱ ἐξαπατῶντες πιστευθῶσι (ἀόριστη ἐπανάληψη στο παρόν ἢ το μέλλον)**
- Οὐδεὶς **ἐπιорκήσας** τοὺς θεοὺς ἂν λάθοι: || Κανείς, εἴαν ὀρκιστεῖ ψευδῶς στους θεοὺς, δεν μπορεῖ να ξεφύγει. **Ανάλυση μετοχής: εἰ ἐπιорκήσειε (απλή σκέψη του λέγοντος)**

- Εἰ δέ τις **ἀντειπών**, εὐθύς ἐτεθνήκει. || Στην περίπτωση που κάποιος έφερνε αντίρρηση, έπεφτε νεκρός. **Ανάλυση μετοχής:** Εἰ δε τις ἀντείποι (**αόριστη επανάληψη στο παρελθόν**)

Εναντιωματική – παραχωρητική μετοχή

Και η εναντιωματική μετοχή αποτελεί συμπυκνωμένη μορφή εναντιωματικής – παραχωρητικής πρότασης και μαζί με την απόδοση σχηματίζει **ισοδύναμο υποθετικό λόγο**. Έτσι αναλύεται σε **εἰ καὶ + οριστική** (σπάνια σε ευκτική) και στον ίδιο χρόνο της μετοχής.

- Σωκράτης ὦν χρηστότατος ὅμως φάρμακον ἔπιεν. || Ο Σωκράτης, αν και ήταν πάρα πολύ αγαθός, όμως ήπια το δηλητήριο. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ ἦν.
- Πολλοὶ **γινώσκοντες** τὰ κακά, ὅτι κακά ἐστίν, ἐπιθυμοῦσιν αὐτῶν. || Πολλοί, αν και έχουν επίγνωση των κακών, τα επιθυμούν. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ γινώσκουσι.

Όταν όμως η μετοχή εκφράζει παραχώρηση προς κάτι το δυνατό, αναλύεται σε: **καὶ εἰ + οριστική**, (ή **ευκτική**), **καὶ ἂν + υποτακτική**, ανάλογα με τα συμφραζόμενα. Αν πάλι έχουμε αρνητική διατύπωση στην πρόταση στην οποία ανήκει η μετοχή, στην ανάλυση της μετοχής προτάσσονται: **οὐδ' εἰ, μηδ' εἰ, οὐδ' ἔάν, μηδ' ἔάν + η αντίστοιχη ἑγκλίση** (οριστική ή υποτακτική).

- Ἀποθανεῖν οἱ τλήμονες οὐ δύνανται καὶ μάλα **ἐρῶντες** τούτου. || Δεν μπορούν οι δυστυχεῖς να πεθάνουν, αν και πολύ το επιθυμούν. **Ανάλυση μετοχής:** καὶ εἰ ἐρῶσι.
- οἱ **οὐδ'** ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου τῶν πεπραγμένων δις **ἀποθανόντες** δίκην δοῦναι δύναιντ' ἂν (ἀξίαν). || οι οποίοι, ακόμη και αν εκτελεσθούν δύο φορές για κάθε ένα από τα εγκλήματά τους, δε θα μπορούσαν να τιμωρηθούν, όπως τους αξίζει. **Ανάλυση μετοχής:** οὐδ' εἰ ἀποθάνοιεν (απλή σκέψη του λέγοντος).

Οι λέξεις που συνοδεύουν ενίοτε την εναντιωματική μετοχή (καί, καίτοι, καίπερ, καὶ ταῦτα κλπ.), δεν περιλαμβάνονται στη δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση. Οι εναντιωματικές μετοχές δηλώνουν πιο συχνά το πραγματικό, την απλή σκέψη του λέγοντος και το μη πραγματικό.

Παραδείγματα

- Οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἐρῶ πολλὰ **ἔχων** εἰπεῖν. || Δε θα πω τίποτα σχετικά με αυτά, αν και μπορώ να πω πολλά. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ ἔχω.
- Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλιν δύναμιν τῆς πόλεως **καίπερ πεπτωκυῖαν** ἐπανορθώσουσι. || Οι Αθηναῖοι, αν και έχει ξεπέσει η μεγάλη δύναμη της πόλης, θα την αποκαταστήσουν. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ πέπτωκεν.
- Ἕλληνες **ὄντες** κατὰ τῆς Ἑλλάδος μάχονται. || Αν και είναι Έλληνες, πολεμοῦν εναντίον της Ελλάδος. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ εἰσὶ.

- Τούτων οὐδὲν **ποιήσας** ἀξιοῖς μὲ ἀπολέσθαι. || Αν και δε διέπραξα τίποτα από αυτά, όμως αξιώνεις να με αφανίσεις. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ οὐδὲν ἐποίησας.
- Εἰσῆλθετε ὑμεῖς **καίπερ οὐ διδόντος** τοῦ νόμου. || Μπήκατε μέσα εσείς, αν και δεν το επιτρέπει ο νόμος. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ οὐκ ἐδίδου ὁ νόμος.
- Ἀνέβην ἐνθάδε κατηγορήσων Περικλέους ἀναγκαίου μοι **ὄντος**. || Πήρα τον λόγο, για να κατηγορήσω τον Περικλή, κι ας έχω συγγένεια μαζί του. **Ανάλυση μετοχής:** εἰ καὶ μοι ἐστί ἀναγκαῖος.

Άσκηση

Στις παρακάτω περιόδους, να βρεθεί το είδος των μετοχών και να αντικατασταθούν με τις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις:

1. Μέγας γέγονε Φίλιππος ἀσθενὴς **ὥν** κατ' ἀρχάς.
2. **Κλίνας** τήν κεφαλὴν παρέδωκε τό πνεῦμα.
3. Δερκυλίδας ἀφίκετο **ἄρξων**.
4. **Ἡττηθέντων** ἡμῶν οὐδεὶς ἂν ληφθεῖη.
5. Λύσσανδρος **διαβληθεὶς** ὑπὸ Φαρναβάζου ἐστάθη τήν ἀσπίδα ἔχων.
6. Ἐπλεον **πολεμήσοντες**.
7. Ἀποπλεῖ οἴκαδε καίπερ χειμῶνος **ὄντος**.
8. Ἄρχεσθαι **μαθῶν**, ἄρχειν ἐπιστήσει.
9. **Φοβούμενοι** τήν ὁδόν ὅμως συνηκολούθησαν.
10. Θίβρων ὑπόνομον ὥρυττεν ὡς **ἀφαιρεσόμενος** τό ὕδωρ αὐτῶν.
11. οἱ στρατιῶται **ἐπισιτισμοῦ** δεόμενοι, διὰ τοῦτο ἀθυμοῦσι.
12. Ἀθηναῖοι καὶ οὐ **μεταλαβόντες** τοῦ χρυσίου, ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τόν πόλεμον.
13. Ἐγὼ ἡγοῦμαι τούτων **ὑπαρξάντων** τελέως τήν πόλιν εὐδαιμονήσειν.
14. Τῶν στρατιωτῶν **οἱ μὴ δυνάμενοι** διατελέσαι τήν ὁδόν ἐνυκτέρευσαν ἄσιτοι.
15. Οἶομαι καὶ νῦν ἔτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ πράγματα τούτων **γιγνομένων**.